

Politik Bilim

Sözüm Yine Bilim İnsanlarımıza...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; harunaykutgoker@gmail.com

Müdahale yalnızca yaşam biçimlerimize mi? Yoksa asıl müdahale, akli merkez alan bir kültür sistemine mi?

Bakan Erdoğan Bayraktar'ın söylediklerini, Bursalı, iki hafta üst üste yazdı; yorumladı. Aslında Bayraktar mensup olduğu, benimseyip özümsemiği bir kültürü ana başlıklarıyla ortaya koymuş. Bu kültür yalnızca onun özümsemiği bir kültür olsaydı, sanıyorum Bursalı da, iki yazısını bu konuya ayırmazdı. Uzun zamandır elinizdeki dergide yazılıp çiziliyor. Bu kültür, Bayraktar'ın bir bakan olarak temsil ettiği siyasî iktidarın dayandığı kültür... Bugünkü iktidar, açıkça biliniyor, mevcut imkânları kullanmayı iyi beceren ABD'nin katalizörlüğünde gerçekleşen, AKP-tarikat[lar] ittifakının ürünü... Ama bu ittifakın bir üçüncü ayağı var: İslâmî sermaye... İlk ikisi arasında bir çatışma var ama bugün iktidarda olan bu üçlü blok... Söz konusu kültür, bu iktidar blokunun üç ana unsurunun da aslî kültürü. Bu, İslâm'ın kültürüdür. Neredeyse sekiz yüzyıldır, bilimle olan bağıni koparmış olan İslâm'ın kültürü...

Bu kültürün düşünce evreni dinsel dogmayı merkez alır; akli değil... Türkiye Cumhuriyet'i olarak mirasçısı olduğumuz Osmanlı İmparatorluğu'nun düşünce evrenine de bu kültür egemendi. Hilmi Yavuz'un Osmanlı kültürü konusunda yazdıklarını tekrar anımsamanın tam zamanı:

"...Osmanlı kültürü, bu dünyayı, kullanılabilir bir dünya kılmayı amaçlayan bir kültür değildir. Dünya'yı kullanılabilir kılmak, bu dünyayı enstrümantal aklın (yani, doğa bilimlerinin ve teknolojinin) bir nesnesi durumuna getirmeyi içeriyor. Doğayı bütünüyle temellük etmek, onu insanî amaçlar için ehli ve kullanılabilir kılmak, Osmanlı kültürünün değil, batı (Avrupa) kültürünün ayırt edici özelliğidir. Bilim ve teknolojinin gelişmesi ile Doğa'nın temellük edilmesi veya Dünya'nın kullanılabilir bir dünya haline getirilmesi arasındaki bağıntı Osmanlı kültüründe kurulamaz. Osmanlı'da bilim ve teknolojinin, kendine özgü bir doğrultusu olmuştur ve bu, Dünya'yı kullanılabilir kılmakla ilgili değildir..."
(Osmanlılık, Kültür, Kimlik, Boyut Kitapları, 1. Basım, Kasım 1996, İstanbul, s. 105.)

Atatürk, Osmanlı'dan miras kalan bu kültürü tam tersine çevirmek ve Türkiye Cumhuriyeti'ni akli/bilimi merkez alan bir düşünce sistemine oturtmak istedi. Atatürk'ün 'devrim' ya da 'inkılâp' olarak nitelenen, siyasal ve toplumsal alanlardaki köktenci müdahaleleri bu düşünce sisteminin altyapısını oluşturmak içindi. Ne var ki bu altyapı 1940'lı yılların ikinci yarısından bu yana adım adım tahrip edildi. Bu tahribatın sonucundadır ki, siyasî İslâm Türkiye'de de iktidarı ele geçirmiştir. Demek ki, bu iktidar sahipleri, onlarca yıldır, genç beyinlere aşılıyarak sürdürülebilirliğini sağladıkları Osmanlı'nın kültürünü artık açıkça ortaya koyma zamanının geldiğine de karar vermişler. Şimdi lütfen Bayraktar'ın (sonradan tevil etmeye çalışsa da asla çuvala sığdıramadığı şu mızrak gibi) sözlerine yeniden göz atın:

"Bu ülke Müslüman bir ülke... Yüzde 99'u Müslüman... Tarihten gelen bir yapısı var. Türkiye'nin bulunduğu coğrafya çok zor bir bölge ve Türkiye onun merkezinde bulunuyor. Şimdi Türkiye'nin konumu itibarıyla biz icat yapamıyoruz, buluş yapamıyoruz. Tarım ülkesiyiz biz. Ne yapacağız biz? Ara teknik eleman ülkesiyiz biz..."

Benim sözüm yine önce bilim insanlarımıza: Böyle bir kültür ortamında mensup olduğunuz üniversite varlığını nasıl sürdüreceksin; niçin hâlâ kurumsal bir tepki yok?

CBT. 23 Ağustos 2013